

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Jany Brothánkové a soudců Mgr. Jana Kašpara a Mgr. Kamila Tojnera v právní věci žalobkyně: **J.N.**, zast. obecným zmocněncem Ing. M.N., bytem tamtéž, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, se sídlem Vršovická 65, Praha 10, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 12. 2010 čj. 47263/ENV 09/5323/570/09,

t a k t o :

- I. **Žaloba se zamítá.**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění

Žalobkyně se podanou žalobou domáhá přezkoumání rozhodnutí žalovaného uvedeného v záhlaví, kterým bylo zamítnuto její odvolání proti rozhodnutí České inspekce životního prostředí (dále jen inspekce) ze dne 31. 7. 2009 č.j. ČIŽP/48/OLL/SR01/0910986.003/09/OJO. Tímto rozhodnutím inspekce uložila žalobkyni pokutu podle § 4 písm. c) zákona č. 282/1991 Sb., o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o inspekci), neboť žalobkyně opomenutím neprovedla včasné vytěžení a asanaci, případně odstranění z lesa u 44 kusů kůrovci napadených a opuštěných smrků na lesním pozemku parc. č. 1981 v katastrálním území Doloplazy u Olomouce. Došlo tak k dokončení vývoje nové generace škůdců - kůrovců na napadených stromech, v době šetření již škůdci opuštěných, a tím k ohrožení plnění funkcí lesa vlivem umožnění dalšího šíření škůdců - kůrovců, a to lýkožrouta smrkového i lýkožrouta lesklého, jako škodlivých biotických činitelů v lese. Pokuta byla uložena za ohrožení životního prostředí v lesích tím, že dle § 4 písm. c) zákona byly zaviněním žalobkyně vytvořeny podmínky pro působení škodlivých biotických a později i abiotických činitelů (zejména bořivého větru) v důsledku zanedbání povinností v oblasti ochrany lesa. Tím bylo ohroženo plnění funkcí lesa a životního prostředí v lesích. Dále byla žalobkyni uložena povinnost nahradit náklady řízení paušální částkou ve výši 1.000,- Kč.

Žalobkyně v žalobě namítá, že na parcele sousedící s jejím lesem byl spáchán správní delikt, který zjevně způsobil vznik kůrovcového ložiska v lese žalobkyně. Ta udělala vše, co bylo třeba, aby docílila toho, co zákon žádá, neboť v příštím roce omezila ve vlastním lese výskyt kalamitních škůdců pod tzv. základní mez. I ve vzdáleném okolí se stav výskytu nezhoršil. Správní orgány však žalobkyni potrestaly, protože údajně neodstranila nebo neasanovala včas stromy napadené lýkožroutem, přičemž nikdy nebylo řečeno, kdy to v daném konkrétním případě mělo být. Bylo odpovězeno pouze to, že to mělo být před tím, než lýkožrouti opustili výletovými otvory napadené stromy. Z textu napadeného rozhodnutí plyne, že to mělo být na podzim 2008 nebo na jaře 2009, přičemž je zřejmé, že opuštění výletovými otvory během léta, kdy se lýkožrouti šíří pouze v kůrovcovém ložisku obsazováním napadených stromů shora dolů, neměly správní orgány na mysli. Chyba je v tom, že správní orgány bez jakéhokoli důkazu tvrdí, že lýkožrouti na podzim nebo nejpozději do 13. 5. opustili kůrovcové ložisko a šířili se do okolí. To však v daném případě není možné. Nebylo to možné na jaře, protože během zimy lýkožrouti z větší části uhynuli nebo byli sežráni ptactvem a ti, kteří přezimovali ve stromech ne zcela suchých, byli do dubna s těmito stromy z lesa odstraněni. Nalezené výletové otvory v žádném případě nedokazují, že šíření do okolí mimo vlastní kůrovcové ložisko nastalo. Správní delikt se tak nestal.

Žalovaný zmeškal zákonnou lhůtu pro vydání napadeného rozhodnutí, překročil ji až 18× a porušil tak ust. § 90 odst. 6 správního řádu. Pracovnice žalovaného při ústním jednání toto pochybení připustila, avšak vyslovila přesvědčení, že podle jejích zkušeností soud při řízení o žalobě tyto skutečnosti nebude brát v úvahu.

Průtahy způsobené žalovaným zapříčinily nemožnost vyšetřit vliv okolí na les žalobkyně. Tohoto vyšetření se žalobkyně marně domáhala v celém průběhu správního řízení a dokonce ještě před jeho zahájením.

Jde o porušení zákona o lesích a prováděcího předpisu č. 101/1996, který v ust. § 4 odst. 3 nařizuje do 29. 5. odstranit nebo asanovat veškeré atraktivní dříví vzniklé do 31. 3. Nejedná se jen o dříví, ve kterém se škůdce může vyvíjet, ale je použito výrazu atraktivní, což znamená i takové, které při schnutí v létě svojí vůní přiláká škůdce, kteří se však pro nedostatečnou tloušťku lýka nemohou v něm vyvíjet, a proto napadnou okolní živé stromy. Právě to se stalo, když vlastník sousedního lesního pozemku vykácel přibližně 0,5 hektaru vzrostlého lesa, odvezl kulatinu a větve a vršky stromů nechal na místě až do úplného rozpadu a tak tam leží dodnes. Tím byly vytvořeny podmínky pro působení biotických a následně abiotických činitelů, přemnožení škůdců. Takto spáchaný správní delikt je v příčinné souvislosti s procesem vzniku kůrovcového ložiska v lese žalobkyně a vším, co je jí kladeno za vinu. Žalovaný tuto příčinnou souvislost uznává, ale veškeré nepříznivé následky přičítá žalobkyni a druhému spoluvlastníkovi lesa.

Žalovaný a inspekce se odmítli zabývat správním deliktem na sousední parcele. Omezili se pouze na ohledání tenkých větví ležících na vrchu hromady, kde požerky lýkožroutů nebyly nalezeny. Tento postup odůvodnili tím, že správní orgány nemohou spekulovat, odkud lýkožrouti nalétli na stromy v lese žalobkyně. Z výše uvedeného přitom plyne, že to ani není nutné, protože to k prokázání správního deliktu žádný předpis nevyžaduje. Protože vlivem průtahů uplynuly již více než tři roky od vzniku správního deliktu, nemohou být zajištěny další důkazy, které již byly přírodními procesy zničeny. Při správním řízení by přitom bylo snadné zjistit, jaké byly stanoveny podmínky pro těžbu na sousedním pozemku, jak byly tyto podmínky splněny a jaká opatření byla nařízena, aby se omezilo nepříznivému působení na lese na sousedním pozemku. Tím vším byly poškozeny zájmy žalobkyně, přičemž není pochyb o tom, že opatření proti nepříznivým vlivům má v první řadě konat ten, kdo je způsobil.

Mezi správním deliktem spáchaným na sousedním pozemku a údajným správním deliktem, kterého se měla dopustit žalobkyně, je podstatný rozdíl. Zatímco skutková podstata prvního je zákonem přesně vymezena časově i věcně, u druhého tomu tak není. Je použito výrazu „včas“, „neprodleně“ a podobně, což v případě přírodních dějů je značně relativní. Jiný význam mohou mít tyto pojmy v zimě a jiný v létě. Rovněž opuštění stromů lýkožroutem je různé. Stromy jsou napadeny zásadně nahoře na rozhraní mezi suchými a zelenými větvemi, kde je tlak tekutiny v lýku malý. Lýkožrouti strom postupně osidlují směrem dolů, přitom opouštějí požerky výletovými otvory a znovu napadají tentýž strom nebo sousední v ložisku, který byl již napaden, přitom kůrovcové ložisko neopouštějí, dokud jsou stromy v něm vhodné pro jejich vývoj. To u stromů napadených v létě první generací (nikoliv přezimující) nenastane ani na podzim. To je právě rozdíl mezi napadením živých stromů v létě a náletem lýkožroutů na jaře na ležící dřevo, které během léta vyschne a škůdci dřevo opouštějí a šíří se do okolí do větších vzdáleností. V létě napadený 120 let starý strom uschne nejdříve za 3 měsíce po napadení, ale za další 2 měsíce jeho dřevo ani lýko nevyschne tolik, aby se v něm lýkožrout nemohl vyvíjet. Méně napadené stromy v ložisku uschnou až na jaře příštího roku. Správní orgány se zabývají rychlostí množení lýkožrouta v létě, což nikdo nezpochybňuje, a mortalitou v létě, která vzhledem k této rychlosti není podstatná. Zamlčují však fakt, že přezimování zejména v lokalitách, o které se jedná, je značně omezené. Prakticky uhynou skoro všichni lýkožrouti ve všech vývojových stádiích, zimující ve stromě i v hrabance. Tím ovšem není popřena skutečnost, že malá část lýkožroutů, která přezimuje, je na jaře velmi nebezpečná z důvodu ohromné schopnosti množení. Z toho však plyne, že nemá smysl kácet napadené stromy na podzim. Naopak je to nevhodné, protože při pádu 120 let starého stromu, s kůrou nahoře rozvolněnou, nastane rozšíření lýkožroutů ve stadiu dospělce tam, kam by se jinak nikdy nedostali, protože na podzim vlivem nízkých teplot již létat a rojit se nemohou. Z toho plyne, že nejúčinnější je nalézt na konci zimy všechny stromy, kde se ještě nacházejí živí přezimující lýkožrouti. Takové stromy je nutno do dubna z lesa odstranit. Toto žalobkyně provedla. To, že byly takové stromy z lesa odstraněny, žalobkyně uvádí ve svém odvolání, a nikdy to nebylo zpochybněno. Na místě byly ponechány a teprve v květnu odstraněny pouze stromy vzrostlé, 120 let staré, u kterých byla kůra uvolněná, mokrá, napadená plísní a houbami, z větší části stržená ptactvem. Lýko těchto stromů, které bylo v listopadu plné lýkožroutů ve všech vývojových stádiích, bylo v březnu zaplněno již jen tlejícím trusem podporujícím hnilobný proces. V těchto stromech se již v březnu žádná vývojová stadia lýkožrouta nenacházela. Činnost ptactva je velmi významná. Tito ptáci dokážou spolehlivě asanovat celé stromy a podílejí se velmi účinně na omezení výskytu škůdců ve vegetačním období. Ani v hrabance se v březnu žádní dospělci lýkožroutů nenacházeli. V dané lokalitě nemají lýkožrouti možnost v hrabance přezimovat. Z těchto důvodů inspekce ani dne 13. 5. 2009 žádné lýkožrouty nenašla. Nebyly nalezeny ani uhynulí kůrovci v žádných vývojových stádiích. To je nezvratným důkazem toho, že na předmětných stromech nepřezimoval a vývoj nedokončil žádný lýkožrout, který by před 13. 5. 2009 stromy opustil.

Žalobkyně nemohla zabránit vzniku kůrovcového ložiska, ale ani množení škůdců během léta. To jí žalovaný ani neklade za vinu. Viní ji z toho, že včas neprovedla odstranění napadených stromů z lesa a lýkožrouti tak na podzim, nejpozději do 13. 5. příštího roku mohli opustit kůrovcové ložisko a ohrozit blízké i vzdálené okolí. Důkazem mají být požerky s výletovými otvory. Takový důkaz svědčí jen o tom, že kůrovci opustili stromy, ale v žádném případě nesvědčí o tom, že kůrovci opustili kůrovcové ložisko. To se v daném případě nestalo. Nestal se tedy ani správní delikt, kterého se měla žalobkyně dopustit. Naopak je prokázáno, že již v příštím roce byl stav snížen a nezhoršil se ani v okolních lesích. Potřebné úkony tedy byly provedeny včas a byly účinné. Námitka, že vlastníci mohli a měli poznat napadení stromů již v létě a učinit opatření dříve, je neopodstatněná. Napadení

nepoznal dříve ani státní správou pověřený odborný hospodář, ačkoliv se kůrovcové ložisko nacházelo po obou stranách cesty, po které chodí. Je obecně známo a v literatuře se uvádí, že časově neohraničené napadení v létě první generací je na rozdíl od jarního masivního a časově ohraničeného napadení velmi obtížně zjištěitelné a u 120 let starých stromů ve výšce 20 m prakticky nemožné. Ani kácení 120 let starých stromů není možné provádět kdykoliv. Je k tomu mimo jiné potřebné bezvětrí, což je přibližně jen 15 % dnů v roce.

Žalovaný neuznává v podstatě žádnou argumentaci žalobkyně s tím, že je pro žalovaného zákon o lesích neplatný, ačkoliv v § 1 zákona o lesích je uvedeno, že se týká i životního prostředí. Ve druhém stupni pak žalovaný uvádí, že pro naplnění skutkové podstaty správního deliktu podle zákona o inspekci není důležité, zda byl porušen zákon o lesích. To znamená, že žalovaný používá zákon o lesích, jen když se mu to hodí. Přitom si žalovaný vytváří vlastní předpisy, které nemají oporu v zákoně a nejsou zveřejněny. Tak například žalovaný tvrdí, že za vše je odpovědný vlastník a nikdo jiný. Tvrdí, že podle zákona o inspekci se řeší případy, kdy v kůrovcovém ložisku je více jak 10 stromů. Tvrdí, že pro naplnění skutkové podstaty § 4 zákona o inspekci stačí, když jsou nalezeny výletové otvory kalamitních lýkožroutů. Vylučuje tak z odpovědnosti toho, kdo skutečně ohrozil nebo již dokonce poškodil životní prostředí. To přesto, že v zákoně o inspekci není žádná zmínka o výhradní odpovědnosti vlastníků. Je to také porušení § 2 odst. 4 správního řádu, protože někdo, kdo se dopustí jiného správního deliktu, nedostane trest žádný a ani s ním není zahájeno správní řízení, zatímco druhý, který údajně nedostatečně bránil následkům tohoto správního deliktu, je potrestán. Nejsou rovněž vymezeny důležité pojmy, na kterých zákon o inspekci stojí. Například jde o pojem „vytvoření podmínek pro množení škůdců“. Takové podmínky jsou tvořeny už jen tím, že se připustilo pěstování monokultur, a to i tam, kam smrky nepatří.

Žalovaný se ve svém rozhodnutí zbytečně zabývá tím, že předmětný správní delikt, kterého se měla žalobkyně údajně dopustit, nelze řešit podle zákona o přestupcích. Žalobkyně se toho nikdy nedomáhala. Domáhala se jen toho, aby bylo podle zákona o přestupcích řešeno to, co zákon o inspekci neřeší, protože protiprávní jednání „ohrožení životního prostředí v lesích“ podle zákona o inspekci je nepochybně přestupkem, protože je ve smyslu § 2 odst. 1 zákona o přestupcích v § 45 přestupkového zákona výslovně za přestupek označeno, a to přestupkem na úseku ochrany životního prostředí. Na tom nic nemění skutečnost, že v dalších odstavcích obou citovaných zákonů jsou odlišnosti a případně rozpory. Tyto rozpory jsou řešeny tím, že zákon o inspekci je zákonem speciálním, který má přednost před zákonem obecným, tj. zákonem o přestupcích, ale pokud zákon speciální něco neřeší, a je toho mnoho důležitého, co neřeší, pak je nutné použít ustanovení zákona obecného. Je to tím, že samotný zákon o inspekci je velmi stručný a bez souběžného použití zákona o přestupcích nelze bez naprosté libovůle správních orgánů jednotlivé případy řešit.

Žalobkyně se proto domáhá toho, aby její údajný jiný správní delikt byl jako přestupek ústně projednán v průběhu správního řízení ještě před vydáním rozhodnutí.

Žalovaný ve svém rozhodnutí uvádí zavádějící údaje. Například uvádí, že k datu kontroly nebylo vykázáno doručení oznámení o jejím provedení, což ve skutečnosti znamená, že toto oznámení bylo odesláno pozdě. Oznámení bylo na poště uloženo od 19. 5. do 3. 6., což však na včasné doručení oznámení konání dne 28. 5. 2009 v žádném případě nestačí. Výmluva, že druhý spoluvlastník uvedl nesprávné datum narození žalobkyně, neobstojí, protože adresa žalobkyně je uvedena v katastru nemovitostí s rodným číslem. Výpis z katastru nemovitostí byl správnímu orgánu předán.

Žalovaný se během řízení nezabýval ani dalšími okolnostmi, například nevzal do úvahy současnou situaci vlastníků malých lesních pozemků. Zejména se to týká skutečnosti,

že stát nezajistil vymahatelnost takzvaných transformačních podílů. Vlastníci proto nemají prostředky potřebné k tomu, aby sami mohli obhospodařovat les. K tomu žalovaný pouze uvádí, že takové problémy nemůže řešit. Nevzal však v úvahu námitku žalobkyně, že se nedomáhá řešení, ale toho, jak tyto skutečnosti vzala inspekce do úvahy.

Žalovaný ve vyjádření k podané žalobě uvedl, že při ohledání věci na místě samém za účelem zajištění důkazu, které dne 13. 5. 2009 provedla inspekce, bylo zjištěno, že na pozemku žalobkyně bylo 44 kusů smrků opuštěno kůrovcem. Důkazem tohoto stavu byla opadaná kůra s požerky kůrovců a jejich larev a výletové otvory v kůře. Tím bylo jednoznačně zřejmé, že v daném případě došlo k dokončení vývoje nové generace uvedených škůdců, k opuštění napadených stromů a tedy k umožnění jejich dalšího šíření do okolních smrkových porostů. Z protokolu o zajištění důkazu vyplývá, že kůrovci dokončili svůj vývoj na podzim roku 2008, nejpozději však do data, kdy proběhlo ohledání věci. Dokončením vývoje nové generace škůdce a opuštěním předmětných smrků došlo k ohrožení lesa vlivem umožnění dalšího šíření kůrovce, tj. bylo umožněno škůdcům se vyvinout, dosáhnout pohlavní zralosti, vylétnout do okolí a napadnout další stromy. Šířením kůrovců do dalších smrkových kultur dochází k jejich oslabování a odumírání. Těžba kůrovci napadených stromů vede k prořezávání lesa a tím k ohrožení stability lesních porostů a ve svém důsledku i ke změnám v místních ekosystémech, a to nejen na pozemku přímo kůrovci opuštěném, ale i k ohrožení stavu na pozemcích a smrkových porostech jiných vlastníků v dosahu možného napadení.

Vzhledem k tomu, že žalobkyně nebyla přítomna ohledání věci na místě samém za účelem zajištění důkazu, zaslala jí inspekce písemné vyhotovení protokolu společně s usnesením o zajištění důkazu, kdy byl zjištěný stav popsán. Žalobkyně práva podat odvolání proti předmětnému usnesení nevyužila, zjištění inspekce nijak nezpochybnila.

Inspekce stanovila na den 28. 5. 2009 kontrolu na lesním majetku žalobkyně. Žalobkyně se kontroly nezúčastnila, oznámení o zahájení kontroly, které bylo vypraveno poštovní přepravou dne 18. 5. 2009, nebylo doručeno a kontroly se zúčastnil druhý spoluvlastník lesního pozemku (manžel žalobkyně), a při této kontrole bylo zjištěno, že napadené stromy již byly vytěženy a odstraněny z lesa. Druhý spoluvlastník pozemku do protokolu uznal skutečnosti popsané v protokolu o zajištění důkazu. Protokol z provedené kontroly byl žalobkyni zaslán s poučením o možnosti vyjádřit se k obsahu, zásilka však nebyla vyzvednuta a byla tedy žalobkyni doručena fíkcí.

Žalobkyně byla následně vyrozuměna o všech podkladech, které tvořily správní spis, z jejího vyjádření je zřejmé, že se s podklady pro rozhodnutí seznámila. Ve svém vyjádření ze dne 11. 7. 2009 zpochybnila průběh řízení a svoji přímou odpovědnost za zjištěný stav. Vlastní důvod zahájeného řízení, tedy stav, že neprovedla včasné vytěžení a asanaci smrků napadených kůrovci a nezabránila jejich vylétnutí a tím i možnosti dalšího šíření do okolních porostů, však nezpochybnila.

Žalobkyně zjištěný skutkový stav nezpochybnila ani v odvolání ani v podané žalobě, když například uvádí, že poté, co bylo napadení zjištěno, neměli vlastníci dostatek času na to, aby zamezili ohrožování životního prostředí. Pokuta byla žalobkyni uložena nikoliv za úmyslnou činnost, ale za opomenutí. Tato skutečnost byla zohledněna i při stanovení výše uložené sankce.

K jednotlivým žalobním námitkám žalovaný uvedl, že přestože se žalobkyně nezúčastnila kontroly na místě samém dne 28. 5. 2009, na možnost uplatnění jejích práv tato skutečnost nemohla mít vliv. Inspekce zaslala žalobkyni protokol o kontrolním zjištění

poštovní přepravou a ačkoliv si jej nevyzvedla, byla o jeho existenci uvědoměna v oznámení o zahájení správního řízení. Vzhledem k tomu, že v době konání kontroly již byly smrky vytěženy a odstraněny z lesa, pro výsledek správního řízení by opakovaná kontrola na místě samém za účasti žalobkyně již neměla vliv. V daném případě bylo podstatné, že inspekce zajistila důkaz předem v souladu s ust. § 138 odst. 1 správního řádu.

Žalovaný vychází z rozhodnutí inspekce a ze spisového materiálu ve věci. V odůvodnění rozhodnutí je odkazováno na právní úvahy inspekce, na její zjištění a důkazní listiny, které tvoří spis. Dohady žalobkyně o tom, že žalovaný rozhodoval na základě vlastních předpisů, které nejsou součástí spisu, jsou irelevantní.

V rozhodnutí inspekce i v rozhodnutí žalovaného je podrobně popsán stav zjištěný inspekcí v rámci zajištění důkazu dne 13. 5. 2009, který nebyl zpochybněn ani spoluvlastníkem lesního pozemku (manželem žalobkyně), který byl osobně přítomen kontrole na místě samém dne 28. 5. 2009 a uznal, že skutečnosti popsané v protokolu o zajištění důkazu a shodně v usnesení o zajištění důkazu, jsou pravdivé (44 kusů smrků na předmětném lesním pozemku bylo kůrovci napadeno a potom opuštěno, a to před jejich zpracováním).

K námitce, že správní orgány tvrdí bez jakéhokoli důkazu, že kůrovci na podzim 2008 nebo nejpozději 13. 5. 2009 opustili kůrovcové ložisko a šířili se do okolí, žalovaný uvádí, že právní posouzení věci je zřejmé z výroku a z odůvodnění rozhodnutí inspekce a žalovaného. Podrobně je popsána skutková podstata a dopad zjištěného stavu na ohrožení životního prostředí v lesích. Žalovaný podrobně popsal i návaznost zákona o inspekci na jiné právní normy a důsledky zjištěného stavu na funkce lesa v dotčeném území.

K námitce žalobkyně, že není možné, že se z napadených smrků dále šířili kůrovci, protože během zimy z větší části uhynuli nebo byli sežráni ptactvem a ti, kteří přezimovali ve stromech ne zcela suchých, byli do dubna z lesa s těmito stromy odstraněni, žalovaný uvádí, že některé odkazy žalobkyně na odbornou literaturu nejsou úplné a lze je označit za zavádějící či účelově podané. Obecně lze uvést, že podle všeobecně rozšířené teorie pionýrství brouci lýkožrouta smrkového (samci, kteří vyhledávají vhodné stromy k založení nové generace) vyhledávají pomocí čichu oslabené stromy (v důsledku chemických změn v lýku). Náletem je postupně oslabována imunita stromu a pokud je překonána, pionýrství brouci začnou produkovat feromony, které způsobují hromadných nálet dalších brouků. Lýkožrout smrkový primárně napadá čerstvě odumřelé stromy, kde se víceméně neuplatňují jejich obranné mechanismy. Pokud však nemá dostatek takového dříví, napadá i stromy stojící, oslabené suchem nebo napadené houbami, ale může napadat i stromy zdravé. Lýkožrout smrkový se nejčastěji vyskytuje ve smrkových porostech starších šedesáti lety, zejména na slunných porostních stěnách. V letním období, kdy jsou porosty prohráté, je rozptýl brouků zakládajících nové generace podstatně větší a může častěji docházet k jejich náletu na stromy uvnitř porostů. Na stojících zelených stromech zahajují nálet na rozhraní suchých a zelených větví, následně se však šíří oběma směry (nahoru i dolů). Napadený strom začíná v místech závrtů smolit, a je-li nálet úspěšný, jsou na kořenových náběžích a za šupinkami ve spodní části kmene dlouho dobře patrné drtinky vypadávající ze závrtových otvorů. Dále dochází k barevným změnám jehličí. Celkový vývoj od zavrtání samce až po dosažení pohlavní zralosti novými brouky trvá v závislosti na počasí 6 až 10 týdnů. V tomto období je proto nezbytná soustavná kontrola takových porostů, jak to jak ukládá například ust. § 32 odst. 1 zákona o lesích. Zimování lýkožrouta smrkového probíhá ve stadiu larvy, kukly nebo dospělce, což je nejobvyklejší. Část jedinců zimuje v hrabance, část pod kůrou v místě vylihnutí a část pod kůrou v místě náhradního zralostního žíru. Obdobný způsob života, vývoje, šíření a přezimování platí i v případě lýkožrouta lesklého, pouze s tím rozdílem, že tento kůrovec upřednostňuje pro svůj vývoj slabší materiál.

Názor žalobkyně, že když se při zajištění důkazu nenašli uhynulí kůrovci v žádných vývojových stádiích, je nezvratným důkazem toho, že v předmětných stromech žádní kůrovci nepřezimovali a vývoj nedokončili, je zavádějící. Z výroku rozhodnutí inspekce a žalovaného je jednoznačně zřejmé, že sankční řízení bylo vedeno nikoliv z důvodu, že došlo k napadení smrkového porostu na pozemku žalobkyně, případně zda kůrovci na smrcích přezimovali, ale za to, že jim bylo (opomenutím, nečinností či nedostatečnou činností žalobkyně jakožto spoluvlastníka pozemku) umožněno v období druhého pololetí roku 2008 dokončit vývoj, opuštění napadených smrků, jejich šíření do okolí a tím ohrožení dalších smrkových kultur. Takový stav v daném případě na základě údajů uvedených v protokolu o zajištění důkazu prokazatelně nastal. Vznik sankčního jednání na podzim roku 2008 žalobkyně ani v odvolání ani v žalobě nezpochybňuje.

Ke způsobu určení doby, ve které došlo k opuštění napadených stromů, žalovaný uvádí, že je rovněž nezpochybnitelný. Jarní rojení začíná v nižších a středních polohách na přelomu dubna a května, letní rojení pak nastává po 8 až 10 týdnech po začátku rojení jarního. Při sesterském rojení potom dochází k přerovování samic na stejný nebo jiných strom zpravidla 2 až 3 týdny po začátku klasického náletu. Vzhledem k tomu je zřejmé, že k opuštění napadených 44 kusů smrků z letního rojení roku 2008 muselo dojít nejpozději na podzim téhož roku. Pouze pro úplnost žalovaný uvádí, že odkazy žalobkyně zpochybňující možnost dokončení vývoje nové generace v daném roce (či tvrzení, že na podzim vlivem nízkých teplot již kůrovci létat a rojit se nemohou) se vztahují k případnému třetímu rojení (obvykle přelom srpna a září), a lze je proto opět označit za zavádějící a účelové.

Žalovaný nesouhlasí s názorem žalobkyně, že nalezené výletové otvory nedokazují šíření do okolí mimo vlastní kůrovcové ložisko. Po vylíhnutí (a vylétnutí výletovými otvory) je například část brouků lýkožrouta smrkového (zhruba 1/4) schopna okamžitě nalétnout na okolní stromy a zbylá část je nucena létat (do doby snížení obsahu tukových těles tak, aby mohli napadnout další stromy). V rámci tohoto letu se brouci nejčastěji pohybují ve vzdálenosti do 500 m, někteří jedinci ale mohou dosáhnout vzdálenosti až 20 km. Při šíření kůrovců je třeba zohledňovat i případný pasivní let (za pomoci větru), kdy se může lýkožrout smrkový dostat na lokality vzdálené řádově desítky kilometrů. Nelze vyloučit, a v praxi bývá obvyklé, že v těchto místech se mohou objevit současně brouci v takovém množství, které je dostatečné pro založení nového ohniska. V této souvislosti žalovaný odkazuje na to, že pozemky žalobkyně přímo navazují na další smrkové porosty. Opuštěním a prokázaným výletem brouků z napadených stromů prokazatelně vzniklo riziko napadení dalších lesních porostů a tím i ohrožení životního prostředí v lese, jak je uvedeno v rozhodnutí obou správních orgánů.

Pro výsledek prokázání skutkové podstaty ust. § 4 písm. c) zákona o inspekci nebylo rozhodující hodnocení sousedního pozemku, kde měla proběhnout těžba. Rozhodující bylo, že žalobkyně svým jednáním nebo opomenutím ohrozila životní prostředí tím, že vlastním zaviněním vytvořila podmínky pro působení škodlivých biotických a abiotických činitelů. Povinnosti vlastníka lesa jsou stanoveny v ustanovení § 32 zákona o lesích obecně lze poukázat i na ustanovení čl. 11 odst. 3 Listiny základních práv a svobod, podle kterého vlastnictví zavazuje. Neplnění stanovených povinností nelze omlouvat odkazem na činnost odborného lesního hospodáře, složitost technických řešení, časovou tíseň, nedostatek hmotných či finančních prostředků, zvláště pokud žalobkyně sama připouští, že byla se svými povinnostmi srozuměna. V žádném případě tak nestačilo, aby se vlastníci spoléhali na to, že zájem chráněný zákonem nebude ohrožován, případně i na to, že se nikdy v tomto porostu starém 120 let větší napadení kůrovci nevyskytlo.

Žalovaný v rozhodnutí popsal i návaznost zákona o inspekci na jiné právní normy a vzhledem k tomu, že předmětem nebylo hodnocení stavu na sousedním pozemku a nebyl

šetřen vliv tohoto pozemku na pozemek žalobkyně, nebylo důvodné ani šetření na tomto sousedním pozemku. Proto ani překročení lhůty pro vydání rozhodnutí nemělo vliv na výsledek řízení. Ze všech těchto uvedených důvodů žalovaný navrhl, aby byla podaná žaloba zamítnuta.

Žalobkyně podala k tomuto vyjádření žalovaného repliku. V ní zdůraznila, že je nezbytné pro důkaz vlastního zavinění dokázat, zda bylo možné napadení lýkožroutem předvídat či nikoliv. Opakuje dále, že mezi podáním odvolání a rozhodnutím žalovaného uplynulo 1,5 roku, což svědčí o tom, že byly překročeny lhůty stanovené zákonem. Dále opakuje, že oznámení o kontrole na místě bylo žalobkyni posláno později, takže se kontroly nemohla zúčastnit. Žalovaný chybně uvádí i na nadmořskou výšku lesa, o který se jedná, neboť je 344 m n. m., žalovaný uvádí výšku obce Doloplazy, která je jinak 286 m. Údaj o nadmořské výšce může být přitom velmi důležitý, neboť závislost teploty na nadmořské výšce zdaleka není linerární. Nadmořská výška má podstatný vliv na dobu rojení lýkožroutů zejména na jaře.

Podle žalobkyně je zarážející, že před ní byla utajena příprava konání k zajištění důkazu 13. 5. 2009 a nebyla dána přednost výzvě, aby učinila opatření, která podle inspekce učinit měla. K tvrzení, proč žalobkyně nereagovala na nesrovnalosti dříve, uvádí, že se důvodně obávala toho, že každý nesouhlas bude mít vliv na velikost vyměřené pokuty. Stromy, o které se jedná, nebyly vykáceny všechny do konání kontroly dne 28. 5. 2009 a všechny byly vykáceny až do 31. 5. 2009. Nemohlo jich být také 44, ale podstatně méně. Žalobkyně je přesvědčena, že jednala správně, žádné ustanovení zákona neporušila a dosáhla toho, co je nejdůležitější, to je zamezila dalšímu šíření škůdců.

Žalobkyně zdůraznila, že nemohla vytvořit podmínky pro působení biotických činitelů, protože to v daném případě už vytvořil někdo jiný. Žalobkyně mohla jen částečně omezit následky tak, jak jí to ukládá zákon o lesích a nemohla se provinít proti zákonu o inspekci. Žalobkyně upozorňuje na to, že podle § 4 odst. 3 vyhlášky č. 101/1996 Sb. je nutno do 31. května zpracovat nebo asanovat veškeré dříví atraktivní pro rozvoj škůdců vzniklé do 31. března. Vlastník sousedního pozemku postupoval v rozporu s tímto ustanovením, když na svém pozemku vykácel přibližně 0,5 ha lesa, kulatinu odvezl a větve a vršky stromů ponechal schnout na místě v době rojení lýkožroutů. Na opakovanou výzvu k prošetření tohoto správního deliktu žalovaný odpovídá, že nemůže spekulovat, odkud lýkožrout na stromy žalobkyně naletěl. To však po něm nikdo nechtěl. Žádala pouze, aby bylo vyšetřeno, proč naletěl, tedy jak byla těžba plánována, jaká opatření byla nařízena a jak vše ve skutečnosti proběhlo.

Žalobkyně poukazuje dále na to, že žalovaný se ve svém vyjádření vyhýbá určení míry ohrožení životního prostředí. Setrvává na názoru, že rozhodující je, zda bylo či nebylo ohroženo životní prostředí, což je v rozporu s čl. 35 odst. 2 Listiny základních prav a svobod. Bez určitého ohrožování životního prostředí se přitom nikdo neobejde. Podmínky pro působení biotických a abiotických činitelů jsou vytvářeny už jen tím, že lesy jsou pěstovány tak, jak by být neměly, tam kde by být neměly a podobně.

Inspekce je toho názoru, že míru ohrožení jsou oprávněni stanovit její inspektoři, což je logické, neboť nemohou řešit každý napadený strom. Proto si stanovili, že k ohrožení životního prostředí dochází při opuštění lýkožroutů více než deseti stromů. Ustanovení vyhlášky, kde je vymezeno, co se pokládá za přípustnou míru neohrožující les, žalovaný označuje za pro něj neplatné. Touto přípustnou mírou v případě výskytu lýkožrouta je tzv. základní stav, kdy se škůdce vyskytuje v nízkém množství, kdy objem kůrovcového dříví z předchozího roku nedosáhl 1 m³ na 5 hektarů smrkových porostů a nedošlo k vytvoření

ohnisek. Je zřejmé, že tento základní stav v roce 2008 ani 2009 nemohla žalobkyně ovlivnit, i kdyby napadené stromy v roce 2008 z lesa odstranila, jak žádá žalovaný. Stav dle zákona mohla žalobkyně ovlivnit až v roce 2010, což s prokazatelným úspěchem udělala.

Žalobkyně dále připomíná, že žalovaný překročil lhůtu pro vydání rozhodnutí o odvolání a poukazuje na to, že exekuce žalobou napadeného rozhodnutí byla nejprve odložena, ale odložení bylo zrušeno poté, co soud nepřiznal žalobě odkladný účinek. Dále žalobkyně opakuje, že důkazem pro vlastní zavinění nejsou výletové otvory v kůře stromu, ale musí se dokázat, zda bylo či nebylo možné vyhledat napadení lýkožroutem, které předcházelo vzniku výletových otvorů. Takový důkaz žalovaný nepředložil. Tímto důkazem nemůže být odpad kůry ze stromů s požerky a výletovými otvory. Také důkaz, že došlo k ohrožení životního prostředí, žalovaný nikdy nepředložil. Zákon o lesích nařizuje sice soustavně vyhledávat napadení kalamitním škůdcem, ale není možné vyhledat všechna napadení. Pokud nejde vyhledat, nemohou být ani učiněna žádná opatření, která jinak musí být učiněna. V daném případě vlivem napadení začaly stromy měnit barvu jehličí až na podzim a také až na podzim se objevily výletové otvory, v nižších částech kmenů ve výšce 1,5 m od země, ale jen u omezeného počtu stromů. Na podzim nebylo vhodné stromy pokácet, protože při pádu 120 let starého stromu, více než 30 m vysokého s rozvolněnou kůrou nahoře by se lýkožrouti dostali do míst, kam by se jinak nedostali. Z výletových otvorů mohl lýkožrout na podzim jen vypadnout a pokusit se přezimovat ve vzdálenosti několika metrů od stromu, ve kterém se vyvinul. Na podzim by lýkožrouti žádný nový strom už neobsadili. Kácet stromy na podzim není vhodné, neboť v nich přezimuje převážná část lýkožroutů, což je významnou částí obživy ptactva, které pak na konci zimy beze zbytku stromy asanuje. V březnu, kdy je nejlépe poznat, které stromy pokácet, tedy z lesa žalobkyně odstranila všechny stromy, kde by se lýkožrouti mohli ještě nacházet. Do 31. května byly ponechány jen velké stromy se strženou kůrou s hnědým hnijícím lýkem, kde se lýkožrouti již nenacházeli. Během zimního období si sama příroda v rozhodující míře s lýkožroutem poradí s tím, že jejich výskyt podstatně zredukuje. Přezimování lýkožroutů v dané lokalitě je značně omezené. Žalovaný nereaguje na neustále opakovanou námitku, co by dělal lýkožrout, který na podzim někam doletěl. Novou generaci založit nemůže, protože i kdyby samička nakladla vajíčka, pak tyto mladé larvy nikdy nepřezimují a dokončit vývoj na podzim nestačí. Dospělec, který na podzim někam doletí, nemůže přezimovat, protože si nestačí vytvořit dostatečnou tukovou zásobu. Brouk lýkožrouta může mít buď létací svaly, nebo tukový vak, ale nikdy obojí.

Žalobkyně dále žádá, aby soud rozhodl o tom, zda odborný hospodář je odpovědný za výkon povinností daných zákonem o lesích. V případě, kdy odborný hospodář nemůže provést určité úkony, nemůže ani vlastník lesa neprovést ty samé úkony vlastním zaviněním. Aplikace zákona o lesích je ve vyjádření správních orgánů zmatečná, zavádějící a účelová. V protokolu uvádí inspekce zákon o lesích jako podpůrný a v napadeném rozhodnutí píše, že není rozhodující, zda jsou ustanovení zákona o lesích dodržena. Žalobkyně nikdy nesvalovala vinu na odborného hospodáře, argumentovala však tím, že co nemůže vyhledat odborný hospodář, nemůže vyhledat ani soukromý vlastník, protože to vyhledat nelze. Žalobkyně dále předložila vyjádření odborného hospodáře Lesů České republiky, podle kterého provedla žalobkyně dostatečná opatření, jejichž výsledkem je udržení základního stavu lýkožrouta, k rozšíření lýkožroutů do okolí do okolí nedošlo.

Při ústním jednání před soudem žalobkyně prostřednictvím svého obecného zmocněnce zopakovala všechny své žalobní námitky, žalovaný s poukazem na vyjádření k podané žalobě a odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí navrhl, aby byla žaloba jako nedůvodná zamítnuta.

Ze správního spisu byly zjištěny následující pro rozhodnutí soudu podstatné skutečnosti:

Dne 13. 5. 2009 pracovníci inspekce provedli zajištění důkazu ohledáním věci na místě, a to na pozemku parc. č. 1981 v katastrálním území Doloplazy u Olomouce. Při tomto ohledání bylo zjištěno, že na pozemcích žalobkyně se nalézají 44 kusů smrků, které byly ve druhém pololetí roku 2008 opuštěny kůrovci. Stromy jsou dosud nastojato. Napadení uvedenými škůdci bylo zjištěno na základě opadané kůry s požitky kůrovců a jejich larev a výletových otvorů v kůře. Škůdci zde dokončili svůj vývoj na podzim roku 2008, nejpozději však do zajištění důkazu, dospělci se na smrcích již nenachází. Kůrovcové dříví není lesa odstraněno, není provedena asanace, dříví je kůrovci opuštěno. Tím dochází k množení těchto škůdců v lese a jejich šíření.

Následně dne 28. 5. 2009 inspekce provedla kontrolu na majetku žalobkyně, při které bylo zjištěno, že kůrovcové stromy, které byly obsahem protokolu o zajištění důkazu ze dne 13. 5. 2009, byly vytěženy a odstraněny z lesa. Kontroly se zúčastnil druhý spoluvlastník pozemku (manžel žalobkyně), který uznal, že skutečnosti popsané v protokolu a usnesení o zajištění důkazu jsou pravdivé, když stromy byly škůdci napadeny a potom opuštěny před zpracováním výše uvedené kůrovcové hmoty. Manžel žalobkyně uznal, že bylo vytěženo 44 kusů kůrovcem opuštěných smrků. Manžel žalobkyně uvedl, že souhlasí s obsahem protokolu, ale že podle jeho názoru měly být zajištěny důkazy o vlivu okolí na vznik výše uvedené situace. V protokolu je uvedeno, že kontrolovaná osoba má právo podat námitky proti obsahu protokolu, manželu žalobkyně byl stejnopis protokolu vydán na místě, žalobkyni byl následně zaslán poštou.

Opatřením ze dne 12. 6. 2009 bylo zahájeno správní řízení po uložení pokuty podle § 4 písm. c) zákona o inspekci. Žalobkyni byla současně stanovena lhůta pro vyjádření.

Žalobkyně ve vyjádření k zahájenému řízení uvedla, že k rozmnožení kůrovců nejprve došlo na sousedním pozemku. Poté, co bylo napadení zjištěno, neměli vlastníci dostatek času na to, aby zamezili dalšímu ohrožování životního prostředí, protože škůdci na podzim roku 2008 dokončili ve 120 let starých stromech svůj vývoj. V roce 2009 byly stromy již suché a další vývoj kůrovce v jejich lýku byl nemožný. Během zimního období byla pozorována činnost ptactva, která zřejmě přispěla k likvidaci kůrovců ve všech jejich vývojových stadiích. Majitelé proto na jaře odstranili dřevní hmotu, která ještě nebyla suchá a k odstranění suchých 120 let starých stromů došlo až v květnu. Samotné opuštění stromů dospělci kůrovce na podzim nemusí představovat tak velké nebezpečí jako jeho přemnožování na ležící hmotě během roku. Zima 2008/2009 byla pro přezimování kůrovců nepříznivá, a proto se ani v roce 2009 kůrovec na pozemku žalobkyně ani na okolních pozemcích neobjevil.

Rozhodnutím inspekce ze dne 31. 7. 2009 čj. ČIŽP/48/OOL/SR01/0910986.003/09/OJO sp.zn. ČIŽP/48/OOL/SR01/0910986 byla žalobkyni uložena podle § 4 písm. c) zákona o inspekci pokuta ve výši 10.000,- Kč za to, že opomenutím neprovedla včasné vytěžení a asanaci, případně odstranění z lesa u 44 kusů kůrovci napadených a opuštěných smrků na pozemku parc. č. 1981 v katastrálním území Doloplazy u Olomouce. Došlo tak k dokončení vývoje nové generace škůdců - kůrovců na napadených stromech, v době šetření již škůdci opuštěných a tím došlo k ohrožení plnění funkcí lesa vlivem umožnění dalšího šíření škůdců - kůrovců, a to lýkožrouta smrkového a lýkožrouta lesklého, jako škodlivých biotických činitelů v lese. Pokuta je uložena za ohrožení životního prostředí v lesích tím, že dle § 4 písm. c) zákona o inspekci byly zaviněním žalobkyně vytvořeny podmínky pro působení škodlivých biotických a později i abiotických činitelů (zejména bořivého větru) v důsledku zanedbání povinností v oblasti ochrany lesa. Tím je ohroženo

plnění funkcí lesa a životní prostředí v lesích. Dále byla žalobkyni uložena povinnost nahradit náklady řízení paušální částkou ve výši 1.000,- Kč.

Inspekce v odůvodnění svého rozhodnutí poukázala na ust. § 32 odst. 1 písm. a), písm. b) a § 32 odst. 2 zákona o lesích, § 2, § 3 a § 4 vyhlášky č. 101/1996 Sb. Uvedla, že kůrovci dokončili svůj vývoj na podzim roku 2008 a nová generace broků napadené stromy opustila. Tím byly vytvořeny podmínky pro působení škodlivých biotických činitelů dokončením vývoje škůdce. Následkem pro lesy sousedních vlastníků s vyšším zastoupením smrku je dlouhodobé ohrožení přemnožením lýkožrouta smrkového a lýkožrouta lesklého, kteří jsou vyhláškou označeni za škůdce kalamitní. Šířením kůrovců vzniká nebezpečí prořezávání takto napadených porostů, jejich otevření působení bořivých větrů a tím se otvírá možnost působení dalších škodlivých abiotických činitelů v lese.

K námitkám žalobkyně inspekce uvedla, že správní orgán nemůže spekulovat o místu původu rojících se kůrovců, kteří nalétli na smrky na pozemku žalobkyně. Dolet nalétávajících kůrovců může činit kilometry, a to v různých směrech. V daném případě inspekce řeší ohrožení životního prostředí, které vzniklo na pozemku žalobkyně, a to na základě opomenutí včasné asanace kůrovcových stromů, nikoliv to, že kůrovci na stromy nalétli. V době zajištění důkazu a kontroly na lesním pozemku se kůrovcové dříví na sousedním pozemku již nenacházelo, a proto nemohlo být zajištěno.

Inspekce dále uvedla, že z řady příznaků lze napadení i u 120 let starých stromů včas zjistit. Jedná se o opadávání jehličí, drtinky na oddencích stromů, prosychání jehličí a opadávání kůry, včetně zvýšené aktivity ptáků. Podmínkou včasného zjištění napadených stromů je pravidelná a častá kontrola ohroženého lesního majetku. Správní delikt vzniká dokončením vývoje kůrovců v takto napadených stromech s následným opuštěním těchto stromů a nikoliv pouhým nalétnutím na stromy.

Jednoznačným důkazem opuštění stromů kůrovci jsou zjištěné výletové otvory v kůře smrků. Pokud žalobkyně nenašla v zimě žádné kůrovce ani pod kůrou ani v hrabance, bylo by to dokladem o jejich náletu na další smrky v okolí ještě před snížením teplot vhodných pro jejich aktivitu v roce 2008. Opuštění stromů na podzim je obdobně nebezpečné jako během roku. Následuje založení nové generace kůrovců v jarních měsících následujícího roku, ať už dojde k přezimování kdekoli a zejména ve vyšším stadiu vývoje, což je na podzim běžné. Při rozsahu kůrovcového ohniska a obsazení napadených kmenů až do jejich dolní části je pravděpodobné, že k napadení došlo postupně, při více náletech broků během roku 2008, případně i dříve a žalobkyně měla dostatek času kůrovcové stromy zasanovat. Nebyly však včas zjištěny, proto ani nemohly být včas asanovány, když zpracování bylo provedeno až poté, co inspekce napadení zjistila.

Závěrem inspekce uvedla, že přihlédla k rozsahu namnožení kalamitních škůdců, tedy menší závažnosti protiprávního jednání. Způsob jednání spočívá v opomenutí a nejde tedy o úmyslné protiprávní jednání. Inspekce proto stanovila pokutu při dolní hranici zákonného rozpětí.

Žalobkyně podala proti tomuto rozhodnutí o odvolání, které obsahově koresponduje s podanou žalobou.

O odvolání bylo rozhodnuto žalobou napadeným rozhodnutím Ministerstva životního prostředí ze dne dvacátého 29. 12. 2010 č.j. 47263/ENV/09 5323/570/09 tak, že odvolání bylo zamítnuto a rozhodnutí inspekce potvrzeno. V odůvodnění tohoto rozhodnutí žalovaný shrnul průběh správního řízení a uplatněné odvolací námitky a uvedl k nim následující:

Žalovaný uvedl, že v daném případě se nejedná o přestupek ve smyslu § 2 odst. 1 zákona o přestupcích, ale o správní delikt podle § 4 písm. c) zákona o inspekci. V oznámení o zahájení řízení byla žalobkyně poučena o svých právech a byl v něm uveden výčet všech podkladů, které byly ke dni zahájení řízení shromážděny. Správní řád neukládá při projednání správního deliktu povinnost ústního jednání. Nicméně je zřejmé, že žalobkyně se k zahájenému řízení vyjádřila, svého práva nahlédnout do spisu nevyužila.

V daném případě bylo zjištěno, že žalobkyně jako spoluvlastník lesního pozemku opomenutím neprovedla včasné vytěžení a asanaci 44 kusů kůrovci napadených smrků, na kterých došlo k dokončení vývoje nové generace škůdců. V době šetření byly již napadené stromy škůdcem opuštěny a tím bylo umožněno jejich další množení a šíření. Spoluvlastník předmětného pozemku, který byl osobně přítomen kontrolnímu zjištění, zjištěný stav nezpochybnil. Ten nezpochybnila ani žalobkyně v odvolání, když uvedla, že vlastníci dali přednost odstranění veškeré dřevní hmoty, která ještě nebyla suchá a k odstranění suchých 120 let starých stromů došlo až v květnu 2009.

Základní povinnosti vlastníka lesa jsou jednoznačně stanoveny v § 32 zákona o lesích. Podle odst. 1 písm. b) tohoto ustanovení je vlastník lesa povinen preventivně bránit vývoji, šíření a přemnožení škodlivých organismů. Povinnost ochrany lesa před hmyzími škůdci je dále stanovena v § 4 odst. 1 a odst. 2 vyhlášky č. 101/1996 Sb. V odstavci odst. 2 se uvádí, že jestliže existuje nebezpečí vzniku kalamitního stavu, nebo tento stav již nastal, je vlastník lesa povinen provést bezodkladně taková opatření, která povedou k redukci škůdce pod kalamitní stav, k odstranění škod nebo k zamezení dalšího šíření škůdce. Podle § 32 odst. 6 lesního zákona je dále vlastník lesa povinen hospodařit v lese tak, aby jeho činností nebyly ohroženy lesy sousedních vlastníků. Žalobkyně tyto povinnosti nesplnila, když sama ve svém odvolání například připustila, že jí bylo známo zvýšené riziko možného napadení smrků kůrovci na lesním pozemku, přesto připustila, že ve smrkových porostech v jejím spoluvlastnictví došlo k namnožení škůdců a následnému opuštění těchto škůdců z napadených smrků a vylétnutí nové generace do okolních porostů.

V žádném případě nestačilo, aby se vlastníci lesního pozemku pouze spoléhali na to, že zájem chráněný zákonem nebude z jejich viny ohrožován, případně na to, že se nikdy ve 120 let starém porostu větší napadení kůrovci nikdy nevyskytlo. Žalovaný v této souvislosti připomenul ustanovení čl. 11 odst. 3 Listiny základních prav a svobod, podle kterého vlastnictví zavazuje.

Podle žalovaného rozhodující pro naplnění skutkové podstaty správního deliktu podle § 4 písm. c) zákona o inspekci není to, zda byla dodržen lesní zákon, neboť k posuzování těchto souvislostí je příslušný orgán státní správy lesů, ale to, zda došlo vzniklým stavem k ohrožení funkcí lesa jako složky životního prostředí. Odkazy na ustanovení lesního zákona, které jsou uvedeny v odůvodnění napadeného rozhodnutí, se vztahují k základním povinnostem vlastníků lesa s tím, že jejich případné nedodržení může mít vliv na ohrožení životního prostředí v lesích a tím na posouzení správního deliktu podle zákona o inspekci. Těžba kůrovcem napadených stromů vede k řidnutí lesa a tím jsou vytvořeny podmínky pro působení škodlivých abiotických činitelů (zejména vítr). Z hlediska životního prostředí je nezbytné provést veškerá opatření tak, aby bylo zabráněno vyvinutí nové generace škůdců na napadených smrkách a vylétnutí této nové generace do okolí a tím jejich šíření a ohrožení dalších smrkových porostů. Jak vyplývá z napadeného rozhodnutí i ze spisu ve věci, skutková podstata § 4 písm. c) zákona o inspekci byla naplněna. Inspekce dostatečným způsobem v rámci správního řízení ve věci prokázala dokončení vývoje kůrovců na 44 ks smrků ve vlastnictví žalobkyně a jejich vylétnutí do okolí, kde byly na lesních pozemcích i další smrkové porosty. Tímto došlo k ohrožení životního prostředí v lesích.

K výši uložené pokuty žalovaný uvedl, že podle § 5 odst. 1 zákona o inspekci se při určení výše pokuty přihlíží zejména k závažnosti, způsobu, době trvání a následkům protiprávního jednání. V daném případě se inspekce všemi uvedenými zásadami v odůvodnění zabývala a popsala důvody, proč stanovila pokutu ve výši 10.000,- Kč. Námitka žalobkyně, že inspekce vzala při stanovení výše pokuty v úvahu jen rozsah namnožení kalamitních škůdců a neúmyslnost jednání vlastníků, tedy není opodstatněná. Je zřejmé, že odkaz na rozsah namnožení kalamitních škůdců a na to, že se v daném případě nejednalo o úmyslné jednání, inspekce uvedla jako polehčující okolnost. S ohledem na maximální možnou sankci (5.000.000,- Kč) lze nepochybně pokutu ve výši 10.000,- Kč označit za sankci stanovenou v dolním zákonném rozpětí. Zejména vzhledem k prokázané skutkové podstatě se žalovaný rozhodl tuto pokutu zachovat a shledává její výši za věcně i právně správnou.

Městský soud v Praze žalobou napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, přezkoumal v rozsahu uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán, a vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

Městský soud v Praze věc posoudil takto:

První okruh žalobních námitek jsou námitky procesního charakteru, když žalobkyně namítá překročení lhůty pro vydání rozhodnutí o odvolání a to, že se nemohla zúčastnit kontroly dne 28. 5. 2009.

Námitka překročení lhůty pro vydání rozhodnutí není důvodná. Judikatura správních soudů, včetně Nejvyššího správního soudu je v tomto ohledu ustálená a vyplývá z ní, že lhůta pro vydání rozhodnutí správního orgánu je pouze lhůtou pořádkovou. Její překročení je sice vadou správního řízení, nikoli však takovou vadou, která by měla za následek nezákonnost rozhodnutí o věci samé a tudíž zrušení takového rozhodnutí soudem (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 10. 2006 čj. 6 Ads 50/2005-63 a rozsudek ze dne 5. 9. 2007 čj. 3 As 44/2007-62, oba dostupné na www.nssoud.cz).

Účastník řízení se v případě překročení lhůty pro vydání rozhodnutí může za splnění zákonem stanovených podmínek domáhat ochrany žalobou proti nečinnosti podle § 79 a násl. s. ř. s., popř. též náhrady škody podle zákona č. 82/1998 Sb., vznikla-li mu v důsledku překročení lhůty pro vydání rozhodnutí škoda.

Rozhodnutí nelze označit za nezákonné jen z toho důvodu, že bylo vydáno po uplynutí stanovené pořádkové lhůty a řízení o správním deliktu nelze zastavit jen z toho důvodu, že probíhá delší dobu (nestanoví-li něco takového výslovně zvláštní zákon, přičemž zákon o inspekci nic takového nestanoví). Soud může rozhodnutí správního orgánu zrušit na základě zjištěné procesní vady jediné tehdy, pokud tato vada mohla ovlivnit výsledek řízení, jinými slovy pouze tehdy, pokud by výsledek řízení byl při její absenci jiný, než pokud by k této vadě nedošlo. Žalobkyně ovšem v žalobě neozřejmila svůj náhled na to, jak jinak by odvolací řízení mohlo dopadnout, pokud by žalovaný o odvolání rozhodl dříve.

Důvodné nemohou být poukazy žalobkyně na to, že mezitím uplynuly lhůty pro zahájení případného sankčního řízení s vlastníkem sousedního pozemku či že hodlala iniciovat zahájení jiného správního či soudního řízení. I kdyby tento její náhled na věc byl správný, je zřejmé, že prodlení žalovaného s vydáním rozhodnutí o odvolání mohlo mít dopad na výsledek těchto jiných řízení (resp. mohlo zapříčinit, že tato řízení nemohla být zahájena), nemohlo však mít žádný vliv na výsledek řízení o odvolání žalobkyně proti rozhodnutí inspekce o uložení pokuty za správní delikt.

Žalobkyně v průběhu řízení poukazovala na fakt, že na sousedním pozemku došlo ke správnímu deliktu, který je v příčinné souvislosti s tím, za co byla postižena ona sama. Tímto jejím tvrzením se správní orgány zabývaly a vliv tohoto jednání na odpovědnost žalobkyně za správní delikt posoudily (ke správnosti těchto závěrů správních orgánů viz níže). Otázka, zda jiné osobě za toto jednání byla uložena pokuta a v jaké výši, však nemůže mít žádný vliv na řízení o správním deliktu, jehož se dopustila žalobkyně.

Žalobkyni je nutno dát částečně zapravdu v tom, že inspekce nepostupovala zcela správně při svolávání kontroly na den 28. 5. 2009. Žalobkyně si oznámení o konání této kontroly fakticky na poště vyzvedla až po jejím konání, před datem konání kontroly jí přitom nebylo oznámení o jejím konání doručeno ani fikcí podle ust. § 24 odst. 1 správního řádu. Kontrola se tedy konala, aniž byla žalobkyně o jejím konání uvědomena.

Soud přesto dospěl k závěru, že tato zjištěná procesní vada nemůže být důvodem pro zrušení žalobou napadeného rozhodnutí. Skutková zjištění, která správní orgány učinily při této kontrole, totiž fakticky nebyla při správním řízení nijak použita. Rozhodující totiž byla zjištění, která inspekce učinila na místě samém již dne 13. 5. 2009 při ohledání a zajištění důkazu na místě samém. Při následné kontrole dne 28. 5. 2009 již bylo zjištěno, že kůrovcem napadené stromy se na předmětném pozemku nenachází a žádné důkazní prostředky tedy při této kontrole zjištěny nebyly. Přehlédnout nelze ani fakt, že kontroly se osobně zúčastnil druhý spoluvlastník předmětného pozemku, manžel žalobkyně, který v tomto soudním řízení vystupuje jako její obecný zmocněnec.

Usnesení o zajištění důkazu ze dne 13. 5. 2009 a protokol o zajištění důkazu z téhož dne byly žalobkyni doručeny a žalobkyně se tak mohla seznámit s rozhodnými skutkovými zjištěními, na nichž jsou obě rozhodnutí správních orgánů založena. Z obsahu spisového materiálu je jednoznačně patrné, že žalobkyně měla možnost seznámit se se všemi podklady pro rozhodnutí a měla možnost vyjádřit se ke všemu, na základě čeho správní orgány dovozovaly její odpovědnost za správní delikt. Žalobkyně tohoto svého práva také využila a k věci se opakovaně vyjadřovala.

Poslední námitkou z tohoto okruhu je nesouhlas žalobkyně s tím, že ve věci nebylo konáno v prvním stupni ústní jednání. Je třeba souhlasit s žalovaným, že žádný právní předpis takovou povinnost výslovně nestanoví. Zákon o přestupcích na projednávanou věc nedopadá (ke správnosti tohoto závěru viz dále) a nelze se proto dovolávat ust. § 74 odst. 1 zákona o přestupcích. Zákon o inspekci ani správní řád přitom výslovně nestanoví, že o správním deliktu podle tohoto zákona se musí v prvním stupni konat ústní jednání. V tomto ohledu tedy k žalobkyni namítané procesní vadě vůbec nedošlo.

Další okruh námitek žalobkyně míří vůči tomu, že správní orgány aplikovaly právní předpisy, které na danou věc nedopadají, či příp. že nesprávně odmítly aplikovat předpisy, které na danou právní věc dopadají.

Je třeba připomenout, že řízení bylo vedeno pro podezření ze spáchání správního deliktu podle § 4 písm. c) zákona o inspekci. Podle tohoto ustanovení *inspekce uloží pokutu až do výše 5 000 000 Kč právnickým nebo fyzickým osobám, které svým jednáním nebo opomenutím ohrozí nebo poškodí životní prostředí v lesích tím, že vlastním zaviněním vytvoří podmínky pro působení škodlivých biotických a abiotických činitelů.*

Podle § 2 odst. 1 zákona o přestupcích *přestupkem je zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek výslovně označeno v tomto nebo jiném zákoně, nejde-li o jiný správní delikt postižitelný podle zvláštních právních předpisů anebo o trestný čin.*

Přestupkem je tedy jen takové jednání, které je za přestupek výslovně označeno. V ust. § 4 písm. c) zákona o inspekci však není tento delikt označen za přestupek a o přestupek se tak jednat nemůže. Správní orgány tedy postupovaly správně, pokud na věc neaplikovaly zákon o přestupcích.

Pro projednání této žaloby není podstatné, zda žalobkyně svým jednáním mohla naplnit také skutkové podstaty některého z přestupků na úseku ochrany životního prostředí podle § 45 zákona o přestupcích či podle § 53 lesního zákona. Žalobkyně byla postižena výhradně podle § 4 písm. c) zákona o inspekci a soudu proto přísluší pouze přezkoumat, zda na její jednání lze aplikovat toto ustanovení (tomu se bude soud věnovat dále) a nepřísluší mu zkoumat, zda měla být žalobkyně případně postižena vedle deliktu podle zákona o inspekci také podle dalších ustanovení jiných právních předpisů.

Pro správní orgány jsou pochopitelně závazné všechny právní předpisy a nemohou tedy konstatovat, že nějaké ustanovení „pro ně neplatí“. Z odůvodnění rozhodnutí však nic takového neplyne, správní orgány aplikovaly na věc dopadající ustanovení lesního zákona i jeho prováděcí vyhlášky (viz k tomu dále), pouze neaplikovaly příslušná sankční ustanovení lesního zákona či zákona o přestupcích, což nepochybně nemohlo žalobkyni jakkoli zkrátit na jejích právech.

Poslední okruh námitek žalobkyně se váže k věcnému posouzení případu.

Nejprve je nutno zdůraznit, že správní delikt, za nějž byla žalobkyni uložena pokuta, je deliktem ohrožovacím, tj. zkoumá se jen to, zda došlo k ohrožení zákonem chráněného zájmu a poškození tohoto zájmu nemusí nutně nastat. Poukazy žalobkyně na to, že nebylo prokázáno, že se kůrovec z jejího pozemku do okolních lesů rozšířil a že v roce 2009 a 2010 nebyl zaznamenán v okolních lesích zvýšený výskyt kůrovce, jsou proto pro posouzení otázky, zda došlo ke správnímu deliktu, bez právního významu. Tyto skutečnosti mohou ovšem hrát roli při stanovení konkrétní výše pokuty, k čemuž v daném případě došlo.

Pro posouzení případu není podstatné ani to, že stromy na pozemku žalobkyně byly napadeny kůrovcem v důsledku protiprávního jednání jiné osoby. Žalobkyně není postihována za to, že stromy v jejím lese byly napadeny kůrovcem, správní orgány jí vytýkají to, že poté, co k tomuto napadení došlo, nepostupovala tak, aby nevzniklo nebezpečí rozšíření kůrovce do okolních porostů. Tvrzení žalobkyně o tom, že sama nálet lýkožroutů na její stromy nezpůsobila, je tedy bez významu pro závěr o tom, zda se žalobkyně dopustila správního deliktu.

Jinými slovy řečeno obě shora zmíněné skutečnosti nemají vliv na to, zda má být žalobkyni uložena pokuta, ale hrají roli při úvaze o tom, jaká má být žalobkyni uložena pokuta. K výši pokuty se soud vyjádří ještě dále.

Žalobkyně dále nesouhlasí s tím, že pro důkaz o tom, že se dopustila správního deliktu, je postačující existence výletových otvorů na smrcích je jejím pozemku. V tomto ohledu soud souhlasí se správními orgány, že se skutečně o dostatečný doklad (alespoň v daném případě) jedná.

Podle § 32 odst. 1 lesního zákona *vlastník lesa je povinen provádět taková opatření, aby se předcházelo a zabránilo působení škodlivých činitelů na les, zejména*

a) zjišťovat a evidovat výskyt a rozsah škodlivých činitelů a jimi působených poškození důležitých pro pozdější průkaznost provedených opatření; při zvýšeném výskytu neprodleně informovat místně příslušný orgán státní správy lesů a provést nezbytná opatření,

b) preventivně bránit vývoji, šíření a přemnožení škodlivých organismů,

c) provádět preventivní opatření proti vzniku lesních požárů podle zvláštních předpisů.

Podle odst. 2 tohoto ustanovení *při vzniku mimořádných okolností a nepředvídaných škod v lese (větrné a sněhové kalamity, přemnožení škůdců, nebezpečí vzniku požárů v období sucha apod.) je vlastník lesa povinen činit bezodkladná opatření k jejich odstranění a pro zmírnění jejich následků.*

Vlastník lesa je tedy povinen zabránit tomu, aby docházelo k množení škodlivých organismů. Podle § 3 odst. 1 prováděcí vyhlášky jsou lýkožrout smrkový i lýkožrout lesklý kalamitními druhy lesních škůdců a vlastník lesa je tedy povinen bránit jejich vývoji, šíření a přemnožení.

Existence výletových otvorů je nezvratným důkazem toho, že stromy na pozemcích žalobkyně byly kůrovcem napadeny, larvy kůrovce v nich prodělaly svůj vývoj, ten dokončily a dospělí brouci následně z těchto stromů vylétli do volného prostoru. Podle míry napadení těchto stromů je přitom zřejmé, že kůrovci se museli namnožit na stromech žalobkyně nejméně ve dvou generacích, vzhledem k faktu, že stromy byly napadeny i ve spodních částech. Vzhledem k rozsahu kůrovcového ložiska muselo do okolí vylétnout značné množství dospělých brouků, kteří mohli napadnout další porosty a poškodit je. Před ukončením vývoje nemohla žalobkyně vědět, zda noví dospělci lýkožroutů budou schopni nalétnout na další stromy, zda přežijí nebo nepřežijí zimu či zda budou nebo nebudou zlikvidováni hmyzožravými ptáky. To platí tím spíše, že v blízkosti pozemků žalobkyně jsou další lesní pozemky rovněž osázené smrkem. Soud znovu opakuje, že správním delikt, za nějž byla žalobkyně poškozena, je deliktem ohrožovacím. Výletem značného množství dospělců kůrovce přitom k ohrožení okolních porostů nepochybně dochází a je víceméně nahodilou okolností, že k poškození okolních porostů v tomto případě nedošlo (resp. nebylo prokázáno).

Soud pochopitelně souhlasí s žalobkyní v tom, že správním deliktem může být její jednání jediné tehdy, pokud dojde k určitému stupni ohrožení životního prostředí. V daném případě bylo zjištěno, že na pozemcích žalobkyně se nacházelo 44 ks smrků napadených kůrovcem, přičemž jejich průměrná hmotnatost byla 1,14 m³, objem kůrovcového dříví tedy činil přibližně 50 m³.

Prováděcí vyhláška k lesnímu zákonu rozlišuje míru výskytu jednotlivých škůdců na základní, zvýšený a kalamitní stav. Základním stavem je stav přirozeného výskytu daného hmyzu, který nevyžaduje žádná zvláštní protipatření. U obou druhů lýkožrouta je vymezen tak, že jde o *takový početní stav lýkožroutů, kdy objem kůrovcového dříví z předchozího roku v průměru nedosáhl 1 m³ na 5 ha smrkových porostů a nedošlo k vytvoření ohnisek výskytu lýkožrouta.* Jak bylo shora uvedeno, pozemek žalobkyně má výměru 1,1065 ha a objem zjištěného kůrovcového dříví dosáhl přibližně 50 m³. Limit základního stavu byl tedy mnohonásobně překročen (přibližně 250krát). V žádném případě tedy nemůže být sporu o tom, že by míra ohrožení životního prostředí nedosáhla oné kritické míry, aby se mohlo jednat o správním delikt, jinými slovy lze jednoznačně konstatovat, že jednání žalobkyně vykazuje natolik vysokou míru společenské nebezpečnosti, že došlo k naplnění materiální stránky správního deliktu.

Soud přitom nepochybně, že míra ohrožení životního prostředí, které žalobkyně způsobila, nebyla příliš velká – nebyla však natolik zanedbatelná, aby mohlo být její jednání ponecháno bez postihu. Míra ohrožení životního prostředí byla zohledněna při velikosti ukládané pokuty.

Žalobkyně dále namítá, že v řízení nebylo prokázáno její zavinění, neboť napadení stromů kůrovcem nebylo lze včas rozpoznat.

Pokud jde o její opakované poukazy na to, že napadení kůrovcem nerozpoznal ani odborný lesní hospodář, je nutno v první řadě poukázat na to, že tento fakt sama popírá, když v replice uvedla (str. 4 dole), že „odborný hospodář o ložisku v lese žalobce samozřejmě věděl...“ Dále je nutno vidět, že lesní zákon povinnostmi uvedenými v § 32 váže výhradně vlastníka lesa, nikoli odborného lesního hospodáře. Tak by tomu bylo i v případě, pokud by se jednalo o osobu vykonávající funkci odborného lesního hospodáře na základě uzavřené smlouvy (vlastník lesa by se v takovém případě mohl při zanedbání povinností ze strany odborného lesního hospodáře na něm domáhat náhrady škody). Argumentace žalobkyně o nelogičnosti odlišného posuzování odpovědnosti toho odborného lesního hospodáře, který tuto funkci vykonává na základě uzavřené smlouvy, a toho, který tuto funkci vykonává na základě ust. § 37 odst. 6 lesního zákona, je tedy nedůvodná, neboť tato odpovědnost je v obou případech totožná.

Žalobkyně je podle § 32 lesního zákona jako vlastník (resp. spoluvlastník) lesa povinna zjišťovat a evidovat výskyt a rozsah škodlivých činitelů a jimi působených poškození důležitých pro pozdější průkaznost provedených opatření. Pokud by žalobkyně tuto svoji povinnost plnila (ať už sama nebo prostřednictvím jiné osoby), musela by existenci kůrovcového ložiska zjistit. V daném případě se jednalo o několik desítek kůrovcem napadených stromů (pravděpodobně více než 44 ks zjištěných inspekci, neboť podle tvrzení v žalobě již na konci zimního období došlo k pokácení některých stromů) a podle rozsahu napadení těchto stromů se na nich kůrovec musel vyvinout nejméně ve dvou generacích. Pokud by tedy žalobkyně plnila své povinnosti dané jí lesním zákonem, musela by nálet kůrovců na její stromy zjistit. V tom právě spočívá její zavinění, minimálně ve formě nevědomé nedbalosti (o možném ohrožení sice nevěděla, ale vzhledem ke své pozici vlastníka lesa o něm vědět měla a mohla).

Podle svého tvrzení žalobkyně vykácela část napadených stromů na konci zimního období 2008/2009 (ty stromy, v nichž se dosud nacházel živý kůrovec v různých vývojových stádiích) a zbylou část (stromy, které již na podzim 2008 byly úplně suché a kůrovec se v nich nevyskytoval) vykácela v květnu 2009 (mezi 13. 5. 2009 a kontrolou dne 28. 5. 2009). Tato opatření pak považuje za zákonu odpovídající a dostatečná. Soud s ní v tomto ohledu nemůže souhlasit.

Podle § 32 odst. 2 lesního zákona je vlastník lesa při přemnožení škůdců povinen činit bezodkladná opatření k odstranění a zmírnění následků tohoto přemnožení. To je logické a odpovídá tomu, co bylo již shora uvedeno, tj. tomu, že je nutno v každém případě zabránit tomu, aby kůrovec, který napadl smrkový porost, ukončil svůj vývoj a mohl se šířit na další stromy a způsobovat další poškození lesa. Žalobkyně však takto nepostupovala a dopustila, aby na stromech na jejím pozemku kůrovec nejméně ve dvou generacích ukončil svůj vývoj. Obdobnou povinnost zakotvuje § 4 odst. 2 prováděcí vyhlášky, podle které *jestliže existuje nebezpečí vzniku kalamitního stavu, nebo tento stav již nastal, je vlastník lesa povinen provést bezodkladně taková opatření, která povedou k redukci škůdce pod kalamitní stav, k odstranění škod nebo k zamezení dalšího šíření škůdce*.

Zjistí-li tedy vlastník lesa takto rozsáhlý nálet kůrovců na jeho lesní pozemky, musí provést bezodkladně opatření, která zamezí tomu, aby mohl dokončit svůj vývoj, napadené stromy opustit a rozšířit se do okolí. Nemůže se přitom spoléhat na to, že kůrovec nepřežije zimu (nelze na podzim předvídat, jaké bude v nastávající zimě počasí) a nemůže se spoléhat ani na to, že přezimujícího kůrovce bezezbytku zlikvidují hmyzožraví ptáci (rovněž jejich aktivitu v průběhu nastávající zimy nelze v létě či na podzim předvídat).

Žalobkyni nemohou vyvinít ani její tvrzení o tom, že nebyla schopna sanaci kůrovcem napadených smrků včas provést, neboť nebyla schopna sehnat takovou firmu, která by zakázku na vykácení tak malého počtu stromů byla ochotna provést, a její navazující poukazy na neschopnost státu zajistit vymahatelnost tzv. transformačních podílů. Správní orgány k tomu uvedly, že tyto záležitosti „nemohou řešit“. Žalobkyně tento obrat ne zcela přesně pochopila, když namítá, že nechtěla, aby inspekce a žalovaný tyto záležitosti „řešili“, ale aby k nim přihlíželi. Uvedenou formulaci je nutno chápat tak, že k takovému tvrzení žalobkyně nelze přihlížet a že nemá pro posouzení věci žádnou relevanci. S tímto stanoviskem souhlasí i soud. V dané věci je podstatné toliko to, že žalobkyně je vlastníkem (spoluvlastníkem) lesního pozemku a z toho titulu je vázána povinnostmi uvedenými v § 32 lesního zákona. Jak správně podotkly správní orgány, je to důsledkem zásady vyjádřené v čl. 11 odst. 3 Listiny základních práv a svobod - *Vlastnictví zavazuje. Nesmí být zneužito na újmu práv druhých anebo v rozporu se zákonem chráněnými obecnými zájmy. Jeho výkon nesmí poškozovat lidské zdraví, přírodu a životní prostředí nad míru stanovenou zákonem.* S vlastnickým právem žalobkyně k lesnímu pozemku jsou proto spojeny určité povinnosti a žalobkyně je povinna je dodržovat.

Soud poznamenává, že se nemohl zabývat námitkami žalobkyně, jimiž zpochybňovala postup celních orgánů při vymáhání pokuty uložené žalobou napadeným rozhodnutím. Předmětem přezkumu správního soudu v tomto případě může být výlučně postup správních orgánů v nalézacím řízení, tj. postup inspekce a žalovaného při rozhodování o uložení pokuty za správní delikt. Postup celních orgánů při vymáhání uložené pokuty by bylo možno přezkoumat (za splnění všech podmínek stanovených soudním řádem správním) jedině na základě samostatně podané správní žaloby podané proti těm orgánům, které pokutu po žalobkyni vymáhaly.

Soud se nemohl zabývat ani námitkou žalobkyně, podle níž neměla být vedena samostatná řízení o správní deliktu s ní a s druhým spoluvlastníkem pozemku, neboť tato námitka nebyla v žalobě včas uplatněna. Rozšířit žalobu o další žalobní body je přitom možné jen ve lhůtě pro podání žaloby (viz § 71 odst. 2 s. ř. s.). Totéž platí o námitce, že kůrovcem poškozených smrků na pozemku žalobkyně musel být menší počet než číslo 44 ks, které uvádí správní orgány.

Pokud jde o výši uložené pokuty, žalobkyně v žalobě nenavrhovala, aby ji soud snížil ani neuváděla žádné žalobní námitky, že pokuta nebyla stanovena v odpovídající výši. Soud proto k tomu jen stručně poznamenává, že za projednávaný správní delikt je možno uložit pokutu až do výše 5 mil. Kč, pokuta uložená žalobkyni (10.000 Kč) tedy představuje jen zlomek této maximální sazby. Správní orgány přitom zohlednily celou řadu polehčujících okolností ve prospěch žalobkyně, a právě proto jí byla uložena pokuta jen v této výši. Ani v tomto ohledu soud neshledal důvod, pro nějž by mělo být žalobou napadené rozhodnutí zrušeno.

Vzhledem ke shora uvedenému soud žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť neúspěšnému žalobci náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalovanému žádné náklady řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 14. března 2013

Mgr. Jana Brothánková, v.r.
předsedkyně senátu